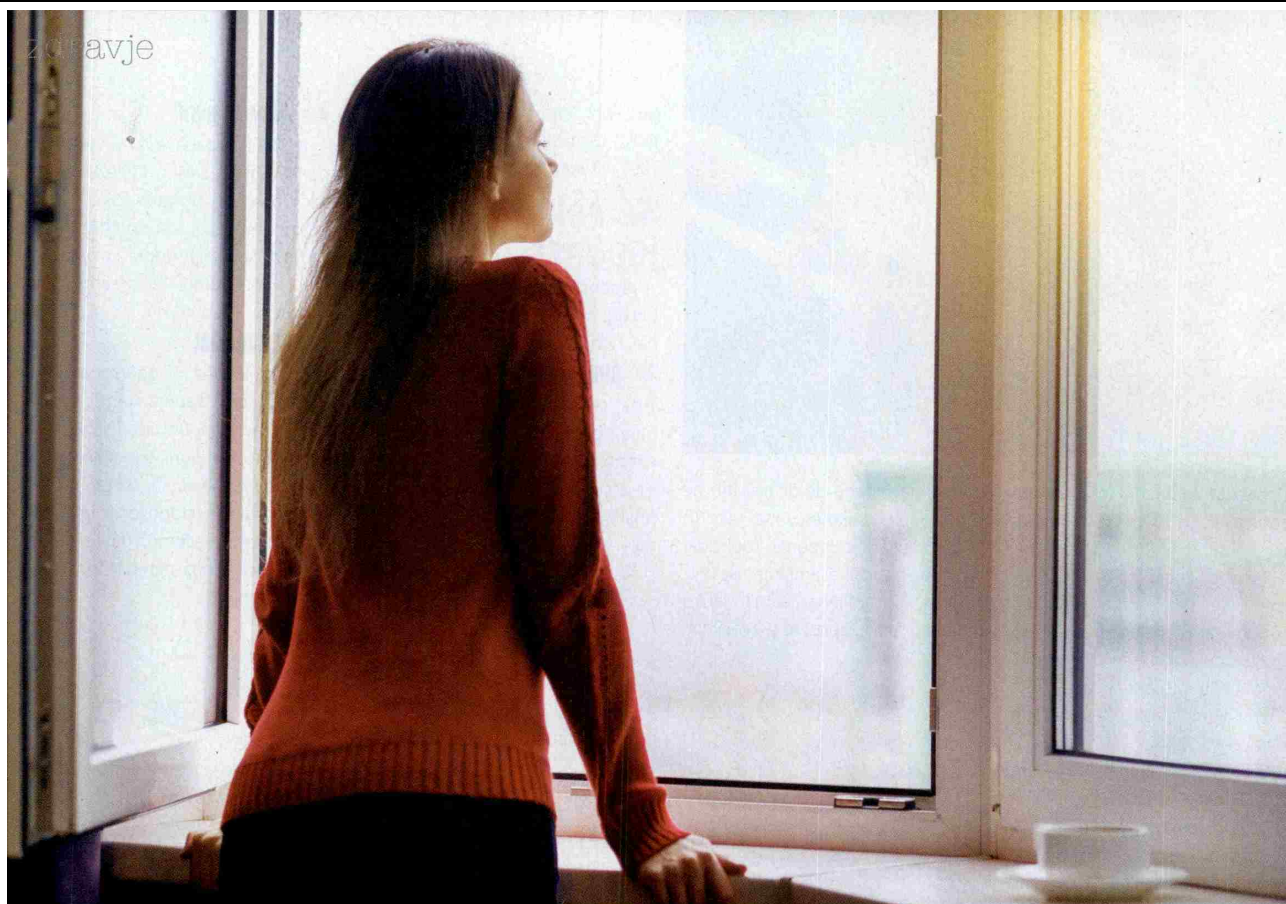
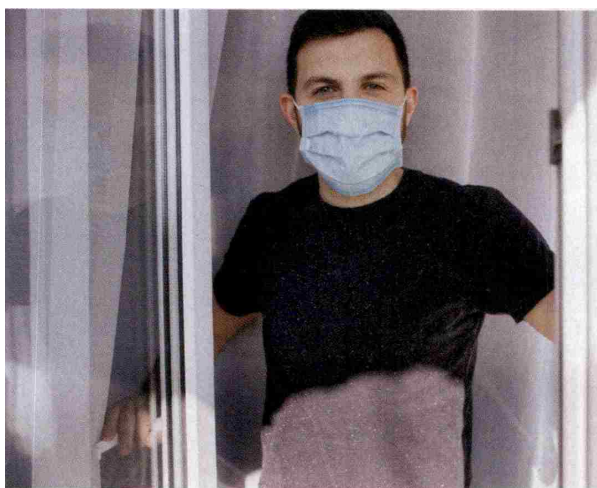

Prezračujte, saj zmanjšate preživetje novega koronavirusa

Preživetje virusa covid-19 v prostoru je odvisno predvsem od temperature in relativne vlažnosti zraka, najmanj so zanj ugodne visoke temperature in visoka vlažnost. V jesensko-zimskem času so razmere ravno nasprotno - zunaj nizke temperature, v prostorih pa zaradi ogrevanja predvsem nižja vlažnost zraka. Zato je ključno prezračevanje prostorov.

Novi koronavirus se sprošča v zrak iz ust oz. nosu okuženih posameznikov, ko ustvarjajo majhne ali večje kapljice sline. Za prenos okužbe je pomembno, koliko kapljic bo vdihnil zdrav posameznik in koliko infektivnih virusnih delcev bo v kapljici. To pa je odvisno od več dejavnikov.

Večje kapljice se hitro usedejo na površine, manjše kapljice, aerosoli, pa se lahko zadržijo v zraku dlje časa in prepotujejo daljše razdalje. Obstojnost kapljic in tudi preživetje virusa sta odvisni predvsem od temperature in relativne vlažnosti zraka. Virus covid-19 ostaja kužen v aerosolih od 3 do 16 ur pri sobni temperaturi, to

je od 21 do 23 stopinj Celzija.

Nižje temperature so še ugodnejše za preživetje tega virusa, medtem ko so visoke temperature in visoka vlažnost za virus najmanj ugodne. Tako je pomemben ukrep za zmanjševanje virusnega bremena v zaprtih prostorih prezračevanje.

Če je prostor majhen, potem je gostota virusa večja, kot če je prostor velik, če pa prostor zračimo, se gostota virusa v prostoru razredči zaradi vdora svežega zraka v prostor.

Okna odprta vsaj 15 minut

Na Fakulteti za strojništvo Univer-

ze v Ljubljani so sodelovali pri pripravi navodil in priporočil Evropskega združenja za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo za delovanje prezračevalnih sistemov, ki so bila glede na pojav novega koronavirusa nazadnje posodobljena avgusta lani. Najpomembnejše je zagotoviti ustrezno prezračevanje prostorov z zunanjim zrakom.

V stavbah, kjer nimajo prezračevalnih sistemov, je priporočljivo pogosto, veliko več kot običajno, zračiti prostore. Okna je treba odpreti za 15 minut ali več, ko se vstopi v prostor, še zlasti če so bili v prostoru pred tem drugi ljudje.

Če pa je v stavbi klimatska naprava, je splošno priporočilo, da se med epidemijo recirkulacija zraka ne uporablja, torej je treba onemogočiti povratek iz prostora odvedenega zraka nazaj v dovedeni zrak. Tako je treba zapreti recirkulacijske lopute bodisi s sistemom upravljanja stavb bodisi ročno.

Klimatsko napravo je torej treba prekllopiti na recirkulacijo na 100-odstotni zunanji zrak. Nameščanje filtrov na klimatske naprave, da bi preprečili prenos virusa, v večini primerov ni ustrezen rešitev, saj je velikost koronavirusnega delca

od 80 do 160 nanometrov.

V stavbah z mehanskimi prezračevalnimi sistemi pa se med drugim priporočajo podaljšani časi obratovanja sistema. V prostore je priporočljivo namestiti senzorje CO₂, ki opozarjajo na premalo zračenje, pri čemer je med epidemijo priporočljivo nastavitve spremeniti tako, da se prostori začnejo prezračevati že pri nižjih koncentracijah CO₂ kot običajno.

V času omejevalnih ukrepov kakovost notranjega zraka bistveno slabša

Posebej je prezračevanje dobrodošlo v relativno čistih okoljih, kar velja za večino Slovenije, huje je v velikih mestih, kjer pa se je v času epidemije, predvsem zaradi zaprtja javnega življenja, kakovost zunanjega zraka bistveno izboljšala.

Je pa kakovost notranjega zraka slaba, predvsem zato, ker je veliko ljudi doma, veliko površin se razkužuje z agresivnimi sredstvi, tako da so se v domovih močno povišale vrednosti organskih topil, drobnih pršnih delcev, ogljikovega dioksida itd.

